

Данијела М. Прошић Сантовац¹

Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет,
Нови Сад, Република Србија

Оригинални
научни рад

Весна В. Булатовић

Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука,
Нови Сад, Србија

Тања П. Каурин

Универзитет Унион, Факултет за правне и пословне студије
др Лазар Вркатић, Нови Сад, Србија

Испираживање сџавова сџуденајџа о џримени Microsoft Teams џлајџформе у насџави енџлеској језика²

Резиме: Информационе тџхнолојџе (ИТ) у великој мери моју да дојринесу ефикасности образовној џроцеса, омојућавајућџ џредавачима разноврсности образовних активности. Међуџтим, џоред очџледних џредности нових орџанизационих облика образовној рада, џостиоје и џојџенијални изазови. Поседан изазов џредсџавља орџанизација образовној рада џри извођењу насџаве сџраних језика – у случају овој рада, енџлеској језика, у искључиво онлајн-формајџу. За извођење насџаве је коришћена џлајџформа Microsoft Teams уз џодришку одабраних ајликација и функција џонуђених у оквиру саме џлајџформе. Ове ајликације и функције су биле ујојредљаване у сврху унајређивања језичких вешџина: 1) OneNote Notebook и Chat за развијање вешџине џисања, 2) News за развијање вешџине чџтања, 3)

1 dprosicsantovac@ff.uns.ac.rs;

2 Један део истраживања је рађен у оквиру пројекта „Дигитализација универзитетске наставе језика, књижевности и културе: изазови, решења и перспективе у склопу одрживог развоја АП Војводине“ (бр. 142-451-2260/2021-01/01), који финансира Аутономна покрајина Војводина, тј. Покрајински секретаријат за високо образовање и научноистраживачку делатност у Новом Саду. Пројекат се спроводи на Филозофском факултету и Факултету техничких наука Универзитета у Новом Саду, уз сарадњу Факултета за правне и пословне студије др Лазар Вркатић у Новом Саду.

Copyright © 2021 by the authors, licensee Teacher Education Faculty University of Belgrade, SERBIA.

This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original paper is accurately cited.

Microsoft Stream и Speech Recognition за развијање вештине говора и 4) Sharing the Screen за развијање вештине слушања. Учесници у истраживању били су полазници најредној средњеј курса енглеској језика, који су га у јојшћуности похађали у онлајн-окружењу, и анкејирани су ради прикуљања информација о ставовима о коришћеној платформи, апликацијама и функцијама, те мишљењима у вези са искуством током похађања онлајн-наставе енглеској језика, које су у највећој мери оценили као позитивно, одговарајући, како на питања отвореној, тако и на питања затвореној типа. Резултати показују да су пошћенцијали примене Microsoft Teams платформе у настави енглеској језика велики и да, осим једносавној и функционалој интерфејса, нуде и могућности за усавршавање језичких вештина у иновативном, интерактивном и стимулативном окружењу.

Кључне речи: апликације, настава страних језика, онлајн-настава, онлајн-платформа за учење, ставови студената.

Онлајн-настава и страни језици

Онлајн-настава страног језика се услед пандемије вируса корона преселила из учионица у тзв. виртуелни простор и тако у потпуности заменила досадашњи начин рада. За разлику од традиционалне наставе страног језика, која се одвија у учионици, онлајн-настава подразумева виртуелну колаборацију, где студенти од пасивних корисника постају активни учесници у процесу креирања садржаја (Radić-Војанић, 2012: 5). Виртуелна колаборација подстиче интерактивност, размену и развој идеја, проширење знања и тиме утиче на колаборативно конструирање знања (енг. *collaborative knowledge construction*), које од студената захтева критичко размишљање и тимски рад. Онлајн-настава подстиче активирање више чула, позитивно утиче на мотивацију ученика и омогућава индивидуализовани приступ настави (Mijanović, 2002; Zayapragassarazan, 2020). Платформе за електронско учење омогућавају студентима да прате наставу својим темпом и тако персонализују начин учења (Shingal, 1997; Ally, 2008: 27). Надаље, на ефикасност образовног процеса у великој мери утиче позитиван став студената према онлајн-настави, те је стога правилан одабир платформе за електронско учење од суштинске важности.

Платформа Microsoft Teams

Првобитно намењен корпоративним корисницима, Microsoft Teams, који је био (и јесте) у суштини алат за управљање пословањем, а не „систем за управљање учењем“, након након одлуке компаније Microsoft да постане бесплатан за потребе образовања добија на популарности и броју корисника. Током пандемије значајно је порастао број активних корисника на дневном нивоу на дневном нивоу са 20 милиона у новембру 2019. године на 44 милиона у марту 2020. године и 75 милиона до априла 2020. године. Током 2020. године број нових корисника је повећан за 95 милиона, чиме долази на водећу позицију најбрже растућих апликација током пандемије (Curry, 2021). Према истраживању компаније Aternity (2020), која се бави управљањем дигиталним искуством, Microsoft Teams је у периоду од фебруара до јуна 2020. године премашио број корисника Zoom апликације.

Microsoft Teams је колаборативна платформа која обједињује могућности за разговор, ћаскање, телефонске позиве, састанка, дељење садржаја и апликације. Корисници могу да јој приступају употребљавајући дигитални уређај по сопственом избору (доступне су верзије за РС, Мас и за оперативне системе на мобилним уређајима Android и iOS) и на њима најдек-

ватнији начин повећају своју продуктивност (Pag, 2018). Функције и погодности које пружа Microsoft Teams чине ову платформу врло погодном за употребу и учење на мрежи, али и као општим медијем за учење (Wea & Kuki, 2020).

Апликације, функције и алатке коришћене током истраживања

OneNote Notebook – као што и само име наговештава, заправо дигитална бележница. Користи се за бележење обавеза, планова, идеја и радних задатака. Компатибилан је са осталим апликацијама MS 365 и дозвољава додавање видеа, фотографија, PDF и аудио-фајлова, линкова итд. Његову намену Microsoft објашњава преко три појма: снимање, организовање и дељење. Ове функције указују на могућност за групни рад, тј. колаборативно писање, у коме је лако пратити активност сваког од учесника и делити материјал са члановима тима у реалном времену. Дељење белешки са члановима тима је могуће копирањем линкова до бележница, одељака, страница, па чак и пасуса, и дељењем са одабраним члановима тима путем ћаскања на Microsoft Teams платформи или постављањем постова. Такође, за податке који се сматрају осетљивим могуће је поставити лозинке, те у том случају приступ бива одобрен само ауторизованим корисницима.

Chat функција – могућност комуникације у реалном животу је од есенцијалног значаја, а такву улогу има и у виртуелном окружењу. Microsoft функцијом Chat омогућава комуникацију, тј. ћаскање, у реалном времену. Ову функцију је могуће покренути приликом било које активности у Microsoft Teams-у и примењива је за широк дијапазон потреба, од консултација до постављања питања током наставе. Сви чланови тима могу да виде и допринесу тимском ћаскању, а у сваком тренутку могу да провере историју да би се присетили прошлих дискусија

и одлука. Могуће је креирати приватне разговоре за мале групе полазника, као и разговоре један на један са предавачем. Функција је независна од оперативног система, доступна је на свим уређајима и компатибилна је са осталим MS 365 апликацијама.

News апликација – омогућава коришћење Bing претраживача у оквиру безбедног окружења Microsoft Teams-а без потребе за отварањем новог прозора. Стандардним начином претраге, на који су корисници већ навикли, долази се до траженог садржаја. Тако се резултати претраге, новости и информације могу безбедно инкорпорирати у остала документа и делити међу корисницима.

Microsoft Stream апликација – олакшава безбедно дељење видео-садржаја, тако да сваки полазник може приступити информацијама које су му намењене. Дељење и преузимање материјала је једноставно, уз могућност да се ограничи приступ садржају. Предавач или полазник који поставља садржај може ограничити број гледалаца, дати дозволу само конкретној групи или особама. Постављеном материјалу се може доделити опис, као и скренути пажња корисницима на конкретне важне делове. Апликација ће искористити ове информације за прављење табеле са садржајем, те ће полазници на основу тога моћи директно отићи на део материјала који желе да погледају. Могуће је убацити датотеку са транскрипцијом или користити аутоматски генерисан титл. Ова апликација је компатибилна са осталим MS 365 апликацијама (нпр. OneNote Notebook), а видљива је на свим уређајима (компјутер, таблет или телефон).

Могућност за снимање и објављивање видео-записа може бити идеална за студенте са посебним потребама, студентима који имају потешкоће у учењу, спортистима или запосленим студентима. Како се показало током пандемије, ова могућност је значајна и када се настава не одржава због ванредних услова.

Speech Recognition функција – препознавање говора, познато и као конвертовање говора у текст или препознавање гласа, јесте технологија која препознаје говор, омогућавајући гласу да служи као „главни интерфејс између човека и рачунара“ (Nuance Communications, 2009). Ова функција, инкорпорирана у MS Teams и Office 365 апликације, омогућава издавање гласовних наредби, те њихово аутоматско превођење у текст. Изузетно је корисна за извођење наставе страног језика, јер полазницима омогућава снимање, преслушавање и контролу изговора. Конвертовањем гласа у текст могуће је радити на побољшању писања и читања док контрола изговора омогућава брзо исправљање грешака, побољшава изговор и чини га течнијим.

Sharing the Screen алатка – могућност да се дели екран је изузетно важна функција приликом одржавања наставе. Уколико разматрамо опцију за дељење екрана са рачунара предавача, MS Teams омогућава неколико врста (Microsoft Teams, 2019):

- Десктоп – приказује читав екран, укључујући обавештења и друге активности на радној површини. Користи се када предавач жели да представи апсолутно све што има на екрану и да полазницима буде видљиво његово кретање кроз друге прозоре и апликације.
- Прозор – приказује само одабрани прозор, без обавештења или других активности на радној површини. Ова опција је адекватна уколико предавач жели да полазницима презентује само садржај у оквиру конкретног прозора и жели да сачува приватност осталих информација на свом екрану.
- Power Point – приказује само одабрану Power Point датотеку са којим полазници могу да изврше интеракцију. Изузетно је практична могућност када предавач жели да подели презентацију а

полазници се могу кретати кроз њу темпом који им одговара.

- Whiteboard – намењена је сарадњи у реалном времену, при чему је могуће правити заједничке белешке и приложити их током наставе.

Уз одабран начин дељења могуће је и емитовати аудио-сигнал са компјутера предавача, зумирати одабрани садржај или дозволити неком од полазника да привремено преузме контролу.

Предмет и циљ истраживања

Истраживање ставова студената о онлајн-настави је веома важно да би се испитала ефикасност самог образовног процеса (Lorenzi & Riley, 2000), као и утицај примене електронских алата на мотивацију студената и усвајање знања (Gojkov Rajić, Šafran, 2019). Конкретан предмет овог истраживања била је анализа ставова студената о примени Microsoft Teams платформе и одабраних припадајућих алата, функција и апликација у настави енглеског језика током једног семестра ради провере њихове функционалности у онлајн-окружењу и употребе ради унапређивања језичких вештина. У складу с постављеним предметом истраживања, дефинисани су следећи истраживачки циљеви:

1. Испитати ставове студената о примени Microsoft Teams платформе и одабраних припадајућих алата и апликација у настави енглеског језика;
2. Испитати ставове студената о функционалности Microsoft Teams платформе и одабраних припадајућих алата и апликација;
3. Испитати ставове студената о употреби Microsoft Teams платформе и одабраних припадајућих апликација у сврху унапређивања језичких вештина.

Методолошки приступ

Истраживање је спроведено током летњег семестра академске 2020/21. године и обухватало је 55 студената прве године смера Информациони инжењеринг, Факултета техничких наука у Новом Саду, који редовно слушају предмет Енглески језик напредни средњи. Курс енглеског језика који су студенти похађали је био ниво Б2, према *Заједничком европском референцијном оквиру за језике* (енг. CEFR). Сви студенти су већ користили платформу Microsoft Teams током претходног семестра, тако да није било потребе да се студенти додатно упознају с начином рада на поменутој платформи. На почетку семестра студентима је објашњено да ће се током семестра испитати функционалност платформе и припадајућих алата и апликација у сврху унапређивања језичких вештина и да ће се на крају семестра од њих тражити да попуне упитник и изнесу своје ставове о коришћеним алатима и апликацијама. Током једног семестра коришћени су следећи алати и апликације у настави енглеског језика:

1. OneNote Notebook и Chat за развијање вештине писања;
2. News за развијање вештине читања;
3. Microsoft Stream и Speech Recognition за развијање вештине говора;
4. Sharing the Screen за развијање вештине слушања.

Начин примене и опис сваке апликације је детаљније приказан у поглављу Резултати и дискусија. Упитник у штампаном облику је подељен испитаницима после завршетка летњег семестра у јуну 2021. године. Од укупно 55 студената, који су редовно похађали овај курс у првом семестру, упитник је попунило свих 55 испитаника, и то 56,4% испитаника мушког пола (у резултатима означено са М и арапским бројем) и 43,6% испитаника женског пола (означено са Ж и арапским бројем), старости од 19 до 20 година. Упит-

ник је садржао 60 питања, распоређених у осам одељака, који су садржали прво питања о општим информацијама о испитаницима, а затим питања о ставовима о Microsoft Teams платформи и свакој појединачној апликацији или функцији (OneNote Notebook, Chat, News, Microsoft Stream, Speech Recognition и Sharing the Screen). Питања су била отвореног и затвореног типа, а израда је била анонимна. Питања затвореног типа су као могућности за одговор нудила или избор опција ДА или НЕ или одговоре на скали Ликертовог типа. Све статистичке анализе спроведене су у статистичком пакету SPSS, а за анализу ставова испитаника о Microsoft Teams платформи и припадајућим алатима, функцијама и апликацијама коришћене су основне мере дескриптивне статистике. За квалитативну анализу података који су дати у питањима отвореног типа коришћена је анализа садржаја.

Резултати и дискусија

Позитиван став према учењу енглеског језика забележен је код 94,5% испитаника, при чему су испитаници говор проценили као најважнију језичку вештину, са средњом оценом 3,36/4, затим слушање са 2,41/4, читање са 2,28/4, и на крају писање са 1,96/4. У свом искуству са наставом енглеског језика пре студија 85,5% испитаника је користило неку од платформи за учење, најчешће Microsoft Teams (81,8%), затим Google Classroom (30,9%), и на крају Moodle и Canvas (оба 7,3%), док нико није имао искуства са платформом Edmodo.

Искусство студената у раду са Microsoft Teams илајформом

Онлајн-наставу из енглеског језика највише студената је пратило преко компјутера (98,2%), или у комбинацији са паметним телефоном (25,5%) у току похађања курса Енглески

језик (напредни средњи) преко Microsoft Teams платформе у академској 2020/21. години. Проблема са интернетом је имало 50,9% полазника, што је и наведено као узрок свих техничких тешкоћа у раду приликом коришћења Microsoft Teams платформе, или, по речима једног од полазника курса, „уколико сам интернет нема проблема, неће их правити ни Teams“ (M43). С друге стране, оно што им се највише свидело са техничког аспекта јесте једноставност платформе (43,64%) и њена организованост (10,91%). Такође, допала им се и „могућност подизања руке“ (Ж1) и снимања предавања (M40, M52), као и дељења свог екрана уз допуштење (Ж6). Уз то, као позитивна страна платформе истакнута је чињеница да „су сви предмети на једном месту“ (Ж14) и постојање квизова (Ж7), додатних алатки и апликација (Ж4, Ж17) и могућност за чување података у Files секцији (7,27%). Оно што су учесници издвојили као аспекте Microsoft Teams платформе који би се могли усавршити јесте могућност поделе у мање групе током позива (10,91%), „могућност преузимања снимака предавања у периоду који је дужи од недељу дана“ (Ж18), а предложено је и побољшање видљивости клизећег менија и обавештења (M44) и већа слобода у уређивању платформе „према сопственој вољи“ (Ж4).

Сјавови сјуденаја према ујојреби OneNote Notebook апликације

У оквиру Microsoft Teams платформе OneNote Notebook апликација је коришћена у сврху развијања вештине писања на енглеском језику као страном, при чему су студенти своје задатке обављали у групи. Групе за колаборативно писање су формиране на почетку семестра, а студентима је дат рок од месец дана за завршетак есеја дужине од 2000 до 2500 речи. Приликом коришћења ове апликације 50,9% полазника курса се није сусрело ни са каквим техничким тешкоћама у раду, док су неки имали проблема

са „синхронизацијом приликом употребе десктоп верзије апликације“ (Ж4), као и синхронизацијом писања са другим учесницима (Ж8), тј. „колизијом током писања са другим људима“ (M45), а један корисник је имао проблема са компатибилношћу са Линукс оперативним системом (M52). Предлози за усавршавање OneNote Notebook апликације су се такође тицали синхронизације, па је тако једна учесница изразила жељу да постоји могућност „да може истовремено да куца са колегама у фајлу“ (Ж21), а други учесник „да остали корисници не могу да мењају текст који је неко други написао“ (M40), а изражена је и жеља за постојањем додатног објашњења за почетнике (M50).

Наиме, 83,6% учесника је OneNote Notebook апликацију оценило као једноставну за употребу. Оно што се испитаницима свидело код ове апликације, са техничког аспекта, јесте сличност са програмом Microsoft Word (7,27%), „могућност препознавања говора“ (M40), и „што група не мора све посебно радити, све је могуће преко једног документа“ (Ж10), као и што „омогућава добар вид вежбања у групи“ (Ж15). Склоност ка раду у групи на часу енглеског језика изразило је 69,1% испитаника, а једно од образложења било је да је „с обзиром на пандемију, тимски рад пожељан“ (Ж9), и друго – да се испитаница „осећа мање усамљено у соби током пандемије“ (Ж12). С друге стране, било је и оних у којима је групни рад побуђивао супротна осећања, па је једна учесница изјавила да се „не осећа у потпуности пријатно да ради са особама које баш и не познаје“ (Ж10), с обзиром на то да се у онлајн-окружењу ретко остварују лични контакти као код традиционалног облика студирања, а друга да је теже остварити „договор између студената због мањка невербалне комуникације која је ускраћена због онлајн-платформе“ (Ж12).

Већина испитаника је сматрала да им је рад на задацима у оквиру апликације OneNote Notebook помогао у унапређењу вештине

писања, те је просек свих одговора на скали од 1 до 5 износио 3,78 (Табела 1), јер, на пример, сама апликација „указује на грешку ако се погрешно напише нека реч“ (М35) и „помаже у аспекту правописа“ (Ж18). С тим у вези, на питање „Колико обраћате пажњу на правопис приликом писања у овој апликацији?“ – 69,6% испитаника је заокружило 5; 26,1% 4; и по 2,2% 1 и 2, показујући да већина студената води рачуна о правопису у овом окружењу, што је посебно значајно у доба писане комуникације путем скраћеница и осиромашивања писаног језика (просек свих одговора на скали од 1 до 5 износио је 3,39).

Табела 1. Одговори на питање „Колико Вам је рад на задацима у оквиру апликације OneNote Notebook помогао у унапређењу вештине писања?“ (1 – нимало, 5 – веома много)

Вредност	Процент
1	2,1
2	10,6
3	19,1
4	42,6
5	25,5

Ставови студената према употреби Chat функција

Chat функција је у оквиру платформе такође коришћена за унапређење вештине писања, и сви корисници су је проценили као једноставну за употребу, уз објашњење да је врло слична истоименим функцијама на друштвеним мрежама (М45). Свидели су им се и следећи технички аспекти функције:

- могућност за употребу реакција (Ж4);
- могућност за добијање нотификација на свом уређају (Ж10);
- могућност за одабир разговора преко микрофона или чета (Ж15);
- групни (предметни) четови (Ж6);

- брзина на свим оперативним системима (М52).

Такође, студентима се допало и то што „могу одмах да добију све потребне текстове, линкове, и спелинг речи“ (М37), као и то што, „ако немају микрофон, могу се обратити професору преко Chat функције“ (Ж19), што је посебно важно јер нису сви студенти у могућности да обезбеде висок ниво техничке опремљености. С друге стране, оно што су сматрали за тешкоће у раду је било то што у оквиру једног предмета „има више четова, што ствара конфузију“ (Ж21) и што се кликом на типку enter порука пошаље, а студент би желео да означи нови ред (М52). Најкреативнији предлози за усавршавање ове функције били су следећи:

- увођење могућности за одговор на специфичну поруку (Ж1) и уз означавање особе (М35);
- опозивање порука (Ж2);
- додавање стикера и емотикона (Ж12);
- постојање једног чета за један предмет, а не посебног за свако предавање (Ж18);
- додавање претраге по порукама (М28);
- додавање искачућег прозор за чет, као у платформи Zoom, тако да може да се постави чет на место по жељи (М43).

Испитаници су проценили да им је Chat функција у унапређењу вештине писања помогла мање од OneNote Notebook апликације, па је просек свих одговора на скали од 1 до 5 износио 2,62, а једно од образложења је било да се испитаница није „толико бринула о вештини писања у чету, јер је то био неформални говор и дописивање“ (Ж24). Међутим, без обзира на неформалност комуникације, полазници су о овде обраћали пажњу на правопис приликом писања, скоро у једнакој мери као у случају OneNote Notebook апликације (просек свих одговора износио је 3,35/5, тј. нижи само за 0,04).

Ставови студената према употреби News апликације

News апликација је у оквиру платформе коришћена у сврху унапређивања вештине читања. Ова апликација је коришћена за читање аутентичних текстова на енглеском језику. Сви осим једног испитаника су News апликацију оценили као једноставну и корисну „за пренос новинских чланака који директно води до страница које су углавном биле занимљиве“ (М24). Техничких тешкоћа у раду са овом апликацијом није било, по речима испитаника, а само неколико их је предложило потенцијалне начине усавршавања апликације: увођење претраге траженог садржаја (Ж17, Ж21) и одвајање новости за студенте на основу смерова (Ж18), тј. филтрирање текстова који се приказују корисницима (М46).

Већи број испитаника је сматрао да им је читање аутентичних текстова преко ове апликације помогло у унапређењу вештине читања, те је просек свих одговора на скали од 1 до 5 износио 3,11 (Табела 2). Неки су изјавили да сада „читају више него раније“ (М41), а други да су се некада „морали помучити и сазнати шта која реч значи да би могли наставити са читањем“ (Ж7). У складу са тим, 84,8% испитаника је сматрало да им је читање текстова преко News апликације помогло да прошире вокабулар, посебно „научних едукативних текстова“ (Ж15), као и коришћење професионалне терминологије (М40).

Табела 2. Одговори на питање „Колико Вам је читање аутентичних текстова преко ове апликације помогло у унапређењу вештине читања?“ (1 – нимало, 5 – веома много)

Вредност	Процент
1	0,0
2	15,2
3	12,1
4	30,3
5	42,4

Ставови студената према употреби Microsoft Stream апликације

Microsoft Stream апликација је употребљавана у току курса за унапређивање вештине говора, при чему су студенти за задатак имали да креирају и постављају видео-снимке на енглеском језику ради усвајања новог вокабулара и развијања вештине говора. При коришћењу ове апликације студенти нису имали никаквих техничких потешкоћа, а предложили су „убацивање додатних језика у титл“ (Ж7) и унапређење „менија којим дајете неком могућност да погледа ваш видео“ (М39). Своје искуство у вези са креирањем и постављањем видеа у оквиру Microsoft Stream апликације оценили су просечном оценом 2,29 од 5, при чему је занимљиво да је сличан број њих окарактерисао то искуство као веома позитивно и веома негативно (Табела 3). Као позитивне стране су наведени брзина и једноставност активности (Ж3), постојање снимака који објашњавају употребу апликације (Ж24), сличност са Јутјуб платформом, и „могућност одређивања ко ће моћи да види видео“ (М40). Као једини негативан аспект наведена је потреба за утрошком „доста времена за креирање видеа“ (Ж18).

Табела 3. Студентска процена искуства у вези са креирањем и постављањем видеа у оквиру Microsoft Stream апликације (1 – веома негативно, 5 – веома позитивно)

Вредност	Процент
1	30,0
2	10,0
3	13,3
4	10,0
5	36,7

Студенти су проценили да им је креирање видеа преко ове апликације на скали од 1 до 5 помогло у унапређењу вештине говора 3,86 (Табела 4), и навели следеће разлоге:

- снимањем говора могу да видим где бих могла да поправим свој изговор (Ж12);
- вежбао сам изговор речи (М39);
- пошто се ради о видео-материјалу, морамо водити рачуна да су све речи јасне и да је текст граматички исправан (М40).

Табела 4. Одговори на питање „Колико Вам је креирање видеа преко ове апликације помогло у унапређењу вештине говора?“ (1 – нимало, 5 – веома много)

Вредност	Процент
1	3,6
2	0,0
3	35,7
4	25,0
5	35,7

Стилови студијентима према употреби Speech Recognition функције

За унапређење вештине говора коришћена је и Speech Recognition функција, при чему су студенти водили дијалоге у паровима. Ова функција је омогућавала студентима издавање гласовних наредби, њихово аутоматско претварање у текст, затим снимање, накнадно претварање и контролу изговора. Наиме, 97,6% испитаника је ову функцију проценило као једноставну за употребу, од помоћи „у случају да се корисник двоуми са правописом“ (М48). Такође, констатовали су и да је „иновативна“ (М47) и „врло поуздана“ (М42), те да је присутна „добра способност софтвера да разазна различите дијалекте“ (Ж23), и да „препозна речи и када се брже прича“ (М40), као и да „проверава писање уместо студената“ (Ж14). Већина корисника није имала техничких тешкоћама у раду приликом коришћења Speech Recognition функције, а они који јесу навели су следеће замерке:

- понекад се реч погрешно испише па се мора брисати читава реченица, што

одузима готово исто времена као при куцању (Ж15);

- функција не препознаје имена и крај реченице (М26);
- повремено меша речи које слично или исто звуче (М40);
- направљена је за одређене акценте енглеског језика, тако да неки корисници не могу да је користе (М46).

Предлози за усавршавање ове функције били су:

- увести скраћенице које би служиле за означавање знакова интерпункције (уместо изговарања њихових пуних имена) (Ж23);
- понуда избора за реч која је изговорена (нека врста самоисправке) (М46);
- да се прилагоди и ситуацији када неко има слабији микрофон (М50).

Полазници курса су своје искуство у вези са аутоматски бележеним дијалогом у пару оценили просечном оценом 2,81 од 5, а међу позитивним аспектима наведена је „уштеда времена јер не мора да се прекуцава неки текст већ се само вокално пренесе“ (Ж1) и новина у учењу језика (Ж20), па је неким „било занимљивије него што би било да су радили то исто уживо“ (М34). Позитиван став према раду у пару на часу енглеског језика изразило је 86,0% испитаника, од разлога наводећи већу мотивацију (Ж20, Ж12). Важан им је био и социјални аспект, па су као позитивну страну навели и „упознавање са колегама“ (М51, М53, Ж18), што је важан аспект онлајн-наставе који недостаје. С друге стране, оно што ипак Speech Recognition функцију не чини заменом за међуљудски контакт јер је „тешко разумевање због одсуства невербалне комуникације“ (Ж12).

Испитаници су оценили да им је разговор у оквиру ове функције помогао у унапређењу вештине говора (просечном оценом 3,6 од 5), с

обзиром на то да иначе „ретко када имају прилику да разговарају на енглеском“ (Ж12). Као ефекат употребе Speech Recognition функције наведено је унапређење „вештине дијалога као и разумљивије изговарање појединих речи како би могле бити детектоване“ (Ж23), пошто су студенти улагали посебан труд у јасан изговор.

Ставови студената према употреби Sharing the screen алатки

Sharing the screen алатка је коришћена у сврху унапређивања вештине слушања путем дељења видео-материјала и презентација током редовне наставе енглеског језика. Ова алатка је такође коришћена током студентских усмених презентација, где су они могли да поделе свој екран и презентацију са осталим студентима. Оно што се испитаницима свидело код ове алатке са техничког аспекта јесте „могућност приказа предавачу конкретног проблема са којим се сусрећу“ (Ж1), али и чињеница да „студенти могу да поделе свој екран искључиво ако им то дозволе професори“ (Ж18), па „тако нико не може да стално дели екран и омета професора“ (М26). Такође, допала им се „једноставност коришћења“ (Ж16), слобода избора „програма са ког желе да поделе екран“ (Ж24), као и „што је у групама могућност да буде прозор са доста људи“ (Ж14). Једине техничке тешкоће у раду при коришћењу Sharing the screen алатке биле су везане за слабију интернет конекцију (М51), док их сама алатка није проузроковала. Предлози студената за унапређење алатке били су следећи:

- увођење могућности за дељење екрана само одређеним члановима током састанка (Ж1);
- дељење више екрана одједном (М33);
- побољшање квалитета звука (М31) и слике (М39);
- увођење могућности за цртање по екрану који се дели (М43) и постављања питања у току преноса (Ж17).

Већина испитаника је проценила да им је читање аутентичног текста преко Sharing the screen алатке помогло у унапређењу вештине слушања, па је просек свих одговора на скали од 1 до 5 износио чак 4,19 (Табела 5). То су образложили тиме да се „уз видео или текст много боље слуша“ (Ж21), а неки су и истакли да им се поклапа са сопственим стилем учења, јер „уче визуелно па им је ова алатка доста помогла“ (Ж12). Такође, постигли су и „боље фокусирање у тренутку јер немају опцију премотавања видеа, пошто је професорица та која управља“ (Ж23), а жеља неких полазника је била да би овај вид наставе „могао да буде чешћи“ (М43). Једна испитаница је изјавила да „слушањем унапређују изговор и знање вокабулара“ (Ж18), а са последњим делом њене тврдње се сложило 75,5% студената, који су сматрали да им је слушање материјала преко Sharing the screen алатке помогло да прошире вокабулар. Међутим, било је и оних који су сматрали да успешност у унапређењу вештине слушања и унапређивање вокабулара много више зависи од одабраног садржаја, тј. „није толико до те алатке – преко чега год да се слуша добро је“ (М43).

Табела 5. Одговори на питање „Колико Вам је слушање материјала преко Sharing the screen алатке помогло у унапређењу вештине слушања?“ (1 – нимало, 5 – веома много)

Вредност	Процент
1	0,0
2	1,9
3	19,2
4	36,5
5	42,3

Закључак

Прелазак на онлајн-наставу услед пандемије вируса корона је у потпуности променио начин извођења наставе и поставио мно-

гобројне изазове, како пред наставнике, тако и пред студенте. На ефикасност образовног процеса у великој мери утиче позитиван став студената према онлајн-настави, те је стога правиан одабир платформе за електронско учење од суштинске важности. Сходно томе, овај рад се бавио анализом ставова студената о примени Microsoft Teams платформе и одабраних припадајућих алата, функција и апликација у настави енглеског језика током једног семестра ради провере њихове примене и функционалности у онлајн-окружењу, као и употребе у сврху унапређивања језичких вештина.

Одговори студената показују да су студенти углавном веома задовољни применом Microsoft Teams платформе и припадајућих алата, функција и апликација у настави енглеског језика, што је између осталог потврђено њиховим позитивним коментарима и релативно високим просечним оценама. Надаље, студенти такође исказују и веома позитиван став према функционалности Microsoft Teams платформе и припадајућих алата, функција и апликација, истичући посебно једноставност рада и дељења ресурса, организованост, и поузданост платформе. Напоследку, уколико сумирамо ставове студената о погодности употребе Microsoft Teams платформе и припадајућих апликација у сврху унапређивања језичких вештина, можемо да закључимо да су студенти веома позитивно оценили њихову примену у настави енглеског језика истичући њихову иновативност, интерактивност, занимљивост и могућност за тимски рад. Осим исказаних предности, студенти су указали и на одређене техничке недостатке приликом употребе ове платформе које су углавном проузроковане слабом интернет конекцијом, брзином синхронизације или недовољним разумевањем начина рада одређене апликације или функције.

Појединачно гледано, као највећа предност апликације OneNote Notebook истиче се мо-

гућност за колаборативни рад и размену идеја и мишљења у реалном времену, док се као највећа мана јавља потенцијални проблем са синхронизацијом, тј. могућа колизија са другим студентима у истој групи. Код Chat функције можемо да истакнемо као највећу предност њену једноставност, функционалност и широк дијапазон примене у настави, док се као највећа мана може истаћи постојање великог броја четова, што доводи до стварања потенцијалних проблема приликом претраге ранијих дискусија. Што се тиче News апликације, као највећу предност можемо да наведемо једноставан приступ аутентичним текстовима и могућност да се читају текстови без изласка из платформе. Такође, испитаници нису навели ниједну ману ове апликације. Надаље, Microsoft Stream апликација је показала као своју јачу страну једноставно постављање и безбедно дељење видео-садржаја, тако да сваки полазник може приступити информацијама које су му намењене. Као предност ове апликације наводи се и ограничавање гледања видео-садржаја, тј. предавач или полазник који поставља садржај може ограничити број гледалаца и дати дозволу само конкретној групи или особама. Такође, постављеном материјалу се може доделити опис, као и скренути пажња корисницима на конкретне важне делове. Као недостатак ове апликације можемо да наведемо време које је потребно за креирање видео-снимака. Код Speech Recognition функције се као главна предност истиче могућност снимања, преслушавања и контроле изговора. Конвертовањем гласа у текст могуће је радити на побољшању писања и читања, док контрола изговора омогућава брзо исправљање грешака, побољшава изговор и чини га течнијим. С друге стране, као главни недостатак ове функције можемо да наведемо повремено препознавање речи или мешање речи које слично или исто звуче. И на крају, Sharing the Screen алатка има веома важну функцију приликом одржавања наставе у реалном времену јер омогућава дељење екрана пре-

давача или студента, што је неопходно за ефикасно одвијање наставног процеса. Такође, није наведен ниједан недостатак ове алатке.

Напоследку, на основу добијених резултата за сваку појединачну апликацију и функцију можемо да закључимо да применом Microsoft Stream апликације и Speech Recognition функције у оквиру ове платформе студенти имају могућност да усмено излажу своје знање осталим учесницима у дискусији, вежбају изговор нових речи, заједнички конструишу знање и на тај начин развијају вештину усмене комуникације на страном језику. Надаље, резултати истраживања указују на то да апликација OneNote Notebook омогућава студентима да учествују у колаборативном писању есеја, размени мишљења, дељењу материјала и литературе са осталим члановима тима у реалном времену, што све има за резултат развијање писмене комуникације на енглеском језику и проширивање постојећих језичких знања. Осим ове апликације, за развој вештине писања је испитивана и Chat апликација, за коју резултати указују да може да има примену у свакодневној комуникацији, од консултација са наставником, групних дискусија до постављања питања током наставе. За развој вештине читања је испитивана апликација News, која

омогућава студентима једноставан приступ аутентичним текстовима на енглеском језику. На основу добијених резултата можемо да закључимо да ова апликација може да буде корисна за развој вештине читања будући да су је студенти оценили као једноставну и корисну апликацију која омогућава директан приступ новинским чланцима. Напоследку, за развијање вештине слушања је испитивана апликација Sharing the Screen, која је током истраживања коришћена за дељење видео-материјала, наставног материјала и студентских усмених презентација током редовне наставе енглеског језика. Добијени резултати указују на то да ова алатка може да има примену у настави енглеског језика будући да омогућава студентима једноставан приступ видео и аудио материјалу, што има за резултат бољу мотивацију за учење и ефикасније усвајање знања.

На основу свега наведеног, иако је истраживачки узорак релативно мали за извођење општијих закључака, може се закључити да су потенцијали примене Microsoft Teams платформе у настави страног језика велики и да, поред једноставног и функционалног интерфејса, нуде и могућност за усавршавање језичких вештина у иновативном, интерактивном и стимулишућем окружењу.

Литература

- Ally, M. (2008). Foundations of Educational Theory for Online Learning. In: Anderson, T. & Elloumi, F. (Eds.). *Theory and practice of online learning* (15–45). Edmonton AB: Athabasca University.
- Aternity (2020). *Microsoft Teams usage growth surpasses Zoom*. Retrieved August 15, 2021. from www: <https://www.aternity.com/news/microsoft-teams-usage-growth-surpasses-zoom/>
- Curry, D. (2021). *Microsoft Teams Revenue and Usage Statistics (2021)*. Retrieved August 15, 2021. from www: <https://www.businessofapps.com/data/microsoft-teams-statistics/>
- Gojkov Rajić, A., Šafran, J. (2019). Мишljenje студената о примени MOODLE платформе за учење страног језика струке. *Inovacije u nastavi*, XXXII (2), 135–150.
- Ilag, B. N. (2018). Introduction: Microsoft Teams. In: *Introducing Microsoft Teams* (1–42). California: Apress, Berkeley. Retrieved August 15, 2021. from www: https://doi.org/10.1007/978-1-4842-3567-6_1
- Lorenzi, N. M. & Riley, R. T. (2000) Managing Change: An overview. *Journal of the American Medical Informatics Association*, 7, 116–24.

- Microsoft Teams (2019). *Share content in a meeting in Teams*. Retrieved August 17, 2021. from www: <https://support.microsoft.com/en-us/office/share-content-in-a-meeting-in-teams-fcc2bf59-aecd-4481-8f99-ce55d-d836ce8>
- Nuance Communications (2009). *Dragon naturally speaking: Helping all students reach their full potential*. March 2009 White Paper. Nuance Communications.
- Radić-Bojanić, B. (2012). *Virtuelna interakcija i kolaboracija u nastavi engleskog jezika i književnosti*. Novi Sad: Filozofski fakultet.
- Singhal, M. (1997). The Internet and Foreign Language Education: Benefits and Challenges. *Internet TESL Journal*, 3 (6). Retrieved August 1, 2021. from www: <http://iteslj.org/Articles/Singhal-Internet.html>
- Zayapragassarazan, Z. (2020). COVID-19: Strategies for Online Engagement of Remote Learners. *Jawaharlal Institute of Postgraduate Medical Education and Research (JIPMER)*, 9 (1–11). Retrieved August 2, 2021. from www: <https://doi.org/https://doi.org/10.7490/f1000research.1117835.1>
- Wea, K. & Kuki, A. (2020). Students' Perceptions of Using Microsoft Teams Application in Online Learning During the Covid-19 Pandemic. *Journal of Physics: Conference Series*. Retrieved August 17, 2021. from www: <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1742-6596/1842/1/012016/pdf>

Summary

Information technology (IT) can greatly contribute to the efficiency of the educational process by providing teachers with a variety of educational activities. However, apart from obvious advantages in terms of new organizational forms of teaching, there are also potential challenges. Organizing foreign language classes, and in this paper we focus on English language classes, only in online format is a specific challenge. Microsoft Teams platform, supported with selected applications and functions provided by the platform, was used for English classes. These applications and functions were used for improving students' language skills: 1) OneNote Notebook and Chat for developing writing skills, 2) News for developing reading skills, 3) Microsoft Stream and Speech Recognition for developing speaking skills, and 4) Sharing the Screen for developing listening skills. The participants in the research were students of the upper-intermediate level English course who attended the entire course online and they were surveyed with the aim of collecting information about their attitudes towards the platform, applications, and functions. Based on their responses to open-ended and close-ended questions, it may also be concluded that for the majority the experience with attending the online English course is positive. The research results indicate that the potential of using the Microsoft Teams platform in teaching English language is considerable and that the platform, apart from its simple and functional interface, provides an opportunity for improving language skills in an innovative, interactive, and stimulating environment.

Keywords: *applications, foreign language teaching, online teaching, online learning platform, students' attitudes.*